

Магистърска програма "Регламенти и стандарти в медицината"
Курс MEDM 613 "Регламенти за използване на инфо-източници"

Лекция № 11

Стандарти за композиция на научни трудове

Науката е система от истинни знания, теоретично систематизирани и логически изложени в доказуеми твърдения.

Цел на настоящата лекция е да предложи стандартизиран вариант за структуриране и презентация резултати от човешки труд, които отговарят на това определение.

От тази цел произлизат посочените по-долу **задачи**:

- посочване структурата, общите свойства и закономерности на научната информация и нейните постинформационни производни, които авторът (екипът) ще се представи в избран вид
- мотивация избора на автора (ите) оптимален вариант за научна комуникация.

От всички възможни стратегии за оповестяване резултати от научно изследване, представяме само **НАУЧНИЯ ТРУД**, като основен носител и метод за оформление и разпространение на научни постижения.

За този най-масов вариант на научна комуникация, има действащи композиционни стандарти на структуриране, съдържание и представяне, независимо от носителите : хартиени или електронни.

При тяхното изпълнение научната продукция се презентира индивидуално, по авторски избор и решение:

1. в предпочетена форма за представяне, от познатите системи за комуникации в науката)
2. като изследователско произведение и като пазарен продукт

3. съобразно валидни методи за експертна оценка / рецензиране, ако авторът търси достъп до специализирано издание.

Необходим е анализ на информационните процеси, свързани с източниците на научна информация, тяхната аналитико-синтетична обработка, за достигането им до техните потребители и до структурите, които (могат да) играят посредническа функция между автор и експертите от неговата професионална общност.

Ако процесът на екстравертно разпространение е предпочетен, тогава следват няколко избора и някои ограничения, както са посочени по-долу:

Какъв носител за публикуване ще избере авторът?

- А) електронен
- Б) хартиен
- В) изкуството на мултимедията

Каква форма за публикуване ще избере авторът?

Той може да предложи своите резултати и постижения :

А) самостоятелно – във вид на статия (в различни версии – обзорна, редакционна), предназначена за различни видове издания (списание, рецензирано списание - peer-reviewed, сборник, доклад на конференция и в нейно издание, резюме, постер), структуриран реферат, или в цялостна творба – докторска теза, монография, хабилитационен труд

Б) като елемент от дидактическо издание – част от учебно помагало – глава от Учебник, Учебна тетрадка, Компендиум, Навигатор (Пътеводител) и др., ако иска научните му изследвания и резултати да се прилагат и за специализирано обучение във високите нива – магистратури, докторантури, придобиване на специалности, преквалификации.

1. Научният труд, независимо в какъв вариант се представя, стандартно съчетава:

а) теоретични идеи и техни реализации, които могат да бъдат препоръчани за внедряване, експеримент или апробиране при определени условия. В тази категория са изключителните постижения – концепции, доктрини и нови научни направления – големите открития в наукознанието

б) практически (приложни, експериментални) **компоненти и техни резултати** – като емпирични материали и компоненти под форма на собствени изследвания: експерименти, анкети, наблюдения и регистрации, статистически изследвания в реално време или от архивни документации (проспективни и ретроспективни), становища и мнения на потребители и експерти, типични случаи и групи от регистрирани събития. Всякакви компютърни регистрации, разработки и програмни реализации, придружени с подходящ илюстративен материал (разпечатки, листинги, екранни и демо- версии).

2. Съставни части, стандартно приети като “добра практика”

а) Увод в темата (литературен обзор, при търсени възможности за цитиране на чужди постижения, с цел бъдещ сравнителен анализ!)

- цел и задачи
- избрани изследователски методи

б) Изложение – за проблемната област / теоретична обосновка (какво е новото / различното)

- избрано конкретно решение – или негов вариант и критерии за оценката му
- реализация – описание на експеримент (или оригинално изследване) , брой на участниците, рандомизирани изпитания, време /период, апробиране и отзиви, измервания, доказателства, регистрации, документация и заключения

- резултати, тестване, внедряване, изходи и перспективи за развитие, статистика, оценки от крайни потребители
- анализи и метаанализи
- сравнителни анализи (този метод/други подобни/тенденции и изводи, стокова съдба, условия, стандарти и регламенти за употреба – ако е предвидена)

в) Заключение – интерпретация на изследователските методи: анализ / синтез / моделиране и на представения експериментален метод (методика) и доказателствен материал, оценка и обобщение.

Манифестиране на научна аргументация, с използване на избрана (възможна) алтернативна на изложената теза. Версията теза/антитеза е любима на топ-експертите и гарантира много високо качество на научната публикация. Така се предлага подходът на “действие базирано на доказателства” – еволюиращи принципи, стратегии и методи. Подкрепят се доказателствата като “достъпна група от данни, факти и информация, показващи дали едно мнение или предложение е вярно или действително, за да се подкрепи някакво действие”

Този вариант придава на поредната публикация избрана роля:

- да има потвърдителен характер
- да има за цел да отхвърли вече направеното
- да има критичен характер, насочен само към някаква отделна позиция
- да има дискуссионен характер

г) Извори и източници – за тяхното стандартно цитиране и оформление вж.

<http://liternet.bg/publish9/atotomanova/citiraneto.htm>

<http://liternet.bg/publish9/eangelova/otgovori.htm>

Не е необходимо да споменаваме, че мястото на публикацията може да е със същия успех в мрежа - интернет, интранет.

3. Рецензиране на научната продукция за публикуване в списание (примерен вариант)

Оценяване I група	Да	Не	недостатъчно
1. Темата е готова за публикуване	✓		
2. Данните и посочените експериментални и други резултати са от международен интерес и значимост			
3. Данните и анализите съдържат реална /утвърдена и / или потвърдителна научна информация			
4. Теорията и изследователските методи са подходящи и уместно приложени			
5. Заключениеята са коректно интерпретирани			
6. Информацията е използвана за заключения и доказателства по правилен начин			
Оценяване II група	Приема се за публикуване		<i>Да се ревизира, допълни, коригира</i>
1. Резюме			✓
2. Разпределение на текста в частите и композиране			
3. Достъпност и лесна навигация в текста			
4. Обхват, обем по регламент			

5. Заглавие – оформление и титли на автора		
6. Фигури и таблици в текста		
7. Терминологичен апарат и неговата употреба		
8. Форматиране на текста		

Заклучение: Да се публикува

✓ С малки поправки

С големи поправки

Стопира се – отхвърля се публикуването

При оценка на всички научни трудове *водещи са резултатите от проучванията*, т.е. колко силни са съответните доказателства, предпочетено на база количествени методи. Умението да се интерпретират тези резултати позволява да не настъпят разочарования и загуба на доверие в източника.

Оценката на научния труд от четящите го е свързана с ясни отговори за:

1. Какви са резултатите?
2. Ще ми помогнат ли на мен и защо?
3. Валиден ли е и защо методът на проучването?
4. Как са доказани резултатите – и валидни ли са? А как са представени?
5. Какъв е дизайнът на проучването?

Достъпни платформи с научна информация

Платформи с пълнотекстови бази данни:

1. Science Direct

Пълнотекстова база данни, която съдържа над 2000 списания от областите: Физически и инженерни науки - химия, науки за земята, физика и астрономия, математика, инженерни науки; Науки за живота - селскостопански науки, биология, биохимия, генетика и молекулярна биология, науки за околната среда, имунология и микробиология, неврология; Здравеопазване - медицина и стоматология, фармакология, токсикология и фармацевтични науки, ветеринарни науки и ветеринарна медицина; Социални науки и хуманитаристика - изкуство и хуманитарни науки, бизнес, мениджмънт и счетоводство, икономика, иконометрия и финанси, психология, социални науки.

2. ProQuest

Най-голямата онлайн пълнотекстова база от данни на информационния пазар, която включва повече от 11250 заглавия на документи, като над 8400 заглавия са с пълен текст. Тематично покрива над 160 предметни области: бизнес и икономика, медицина и здравеопазване, новини и световни събития, наука, образование, техника, хуманитарни и социални науки, психология, литература, право и др. Освен научни списания в нея се индексират и предоставят с пълен текст над 400 вестници, повече от 30000 пълнотекстови дисертации в различни области на знанието и близо 9000 маркетингови проучвания на пазара в 40 държави.

Платформи с рефератни бази данни:

1. ISI Web of Knowledge

Web of Science: достъп до световната водеща научна литература в областта на естествените, социалните науки, изкуство и хуманитаристика.

Derwent Innovations IndexSM (1963-present) - патентна информация от базите данни: Derwent World Patent Index[®] и Patents Citation Index[®].

Biological Abstracts® (1985-present) - база от данни в областта на науките за живота - от ботаника и микробиология до фармакология.

MEDLINE® (1950-present) - водеща база от данни в света в областта на медицината и сродните науки, създадена от Националната библиотека по медицина на САЩ.

Journal Citation Reports® (2007-2007) - фактографска база от данни за информетричен и наукометричен анализ, създадена на основата на данни, които ежегодно постъпват в Science Citation Index и Social Science Citation Index. JCR отразява продуктивността и степента на използване на научните списания от световното научно общество.

2. Scopus

Уникална база данни, съдържаща реферати и библиографии от над 15 000 списания, осигурявайки широко интердисциплинарно покритие. Обхваща областите: Обществени науки, Медицински науки, Физика, Социални науки, а от 2009 г. е бѐде добавена и рубриката Изкуства и Хуманитаристика.

3. Embase - само за институции от областта на медицинските науки

Библиографска база данни в областта на биология, биомедицина и фармация. Съдържа над 11 млн документални записа от 1974 г. Индексира 5 000 списания по биомедицина от 70 страни.

4. Engineering Village - само за институции от областта на техническите науки

Платформа за доставка на информация в областта на инженерните науки. Обхваща следните бази данни: Compendex™; Engineering Index Backfile; Inspec®; NTIS Database; Referex Engineering.

☞ Тази лекция е част от курса MEDM 613 “Регламенти при използване на инфо-източници” в НБУ, Програма “Регламенти и стандарти в медицината” - за магистри

Лектор – проф. д-р Ж. Винарова, д. м. н. ☞-®©